

Nr 39.

Av herr **Granström**, om viss ändring i 40 § lagen om fattigvården.

Ett åliggande, som särskilt för mindre kommuner kan bliva ganska betungande, är omhändertagande och beredande av vård åt sådana sinnessjuka, som ej med egna medel kunna bestrida sin sjukvård eller genom närskyllda försörjningspliktiga erhålla sådan. Ej nog med att detta åliggande kan orsaka en tillfällig utgift av betydande storlek, kommunen måste kanske också för att möta förekommande fall vidtaga rätt omfattande och kostsamma permanenta anordningar. Det är därför rätt naturligt, att statsmakterna ansett, att denna börda för åstadkommande av utjämning skall bäras gemensamt av den större kommunen, landstingsområdet. Enligt min mening har detta dock icke skett i tillräcklig omfattning. Kvar står alltid för kommunerna de kostnader, som uppstå, innan den sjuke kunnat erhålla vård å någon statens anstalt eller statsunderstödd enskild anstalt. I fattigvårdslagens 40 §, 1 mom. stadgas, att därest kostnaden ej kan uttagas av den vårdade eller för honom försörjningspliktig person, så skall denna utgift gottgöras av det landsting, inom vars område fattigvårdssamhället är beläget. Hela vårdavgiften återfås sålunda i de fall, att vård erhålles å statens anstalt, å enskild statsunderstödd anstalt samt även vid utackordering hos enskilda genom anstalts försorg.

Har däremot vård erhållits å av kommun eller flera kommuner gemensamt upprättad anstalt, så sker den inskränkning, att endast halva vårdkostnaden ersättes, och för av kommunen anskaffad vård hos enskilda personer lämnas ingen ersättning.

Uppenbarligen ligger i detta en inkonsekvens, och förhållandet uppmuntrar icke en kommun att i tid vidtaga förberedande åtgärder. Nu kan emellertid inträffa och inträffar ofta sådana fall, att en person helt oförmodat angripes av sinnessjukdom av den art, att han blir våldsam och farlig för sig själv eller sin omgivning. Om då icke vård kan omedelbart beredas honom å anstalt, kan rent av olidliga förhållanden uppstå. Och oaktat alla ansträngningar, som från statens sida göras för att bereda tillräckligt antal vårdplatser åt dem, som därav äro i behov, torde ännu dröja åtskilliga år, innan detta mål är uppnått. Det synes mig därför vara en sak av stort allmänt intresse, att kommunerna stimuleras till att i tid vidtaga åtgärder för att i inträffande fall av ovan antydd art kunna lämna vård åtminstone till dess den sjuke kan beredas plats å egentlig vårdanstalt för sinnessjuka. Detta kan ske genom upprättandet av enklare

upptagningsanstalter, dock av den art att de kunna godkännas av vederbörande tjänsteläkare, samt möjligen också genom på förhand träffat avtal med lämpliga enskilda personer, även här alltid i samråd med tjänsteläkaren.

En utväg till att förmå kommunerna att mera intressera sig för sådana åtgärder synes mig erbjuda sig uti ett stadgande, att i de fall, då den sjuke i väntan på intagning å sinnessjukanstalt måste beredas vård å godkänd kommunal anstalt eller enklare upptagningsanstalt eller genom kommunens försorg beredes vård hos enskild person, vårdkostnaden ersättes med samma belopp, som är dagsavgift å närmaste statens anstalt eller intill hälften av verkliga vårdkostnaden, där denna hälft överstiger berörda dagsavgift. Genom en sådan bestämmelse skulle särskilt för små kommuner beredas avsevärd lättnad i de ofta mycket höga kostnader, som drabba dem, då de måste omhändertaga och bereda vård åt sinnessjuka, i all synnerhet sådana som äro våldsamma.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta, att 40 § 2 mom. i Lag om fattigvården den 14 juni 1918 får följande ändrade lydelse:

Mom. 2. Har åt — — — erhålla gottgörelse med belopp motsvarande utgående dagsavgift vid närmaste statens anstalt för sinnessjuka eller med hälften av verkliga vårdkostnaden, därest denna hälft överstiger här angivna dagsavgift. Lag samma vare ock, om i förbidan på den sjukens intagande å statens anstalt för sinnessjuka eller å enskild vederbörligen godkänd sådan den sjuke beredes vård å genom kommunen upprättad enklare, av tjänsteläkare godkänd upptagningsanstalt eller också beredes tillfredsställande vård hos enskild person. Landstinget äger — — — befinnas lämpliga.

Stockholm den 17 januari 1930.

A. J. Granström.